

FY 2024-2025

НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ПЕДАГОГІЧНИХ НАУК УКРАЇНИ
ІНСТИТУТ ОБДАРОВАНОЇ ДИТИНИ НАПН УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ ЦЕНТР «МАЛА АКАДЕМІЯ НАУК УКРАЇНИ»
КАФЕДРА UNESCO З НАУКОВОЇ ОСВІТИ
УКРАЇНСЬКОГО ДЕРЖАВНОГО УНІВЕРСИТЕТУ ІМЕНІ МИХАЙЛА ДРАГОМАНОВА

МАТЕРІАЛИ

*V Всеукраїнської науково-практичної
онлайн-конференції*

«ІННОВАЦІЙНІ ПРАКТИКИ НАУКОВОЇ ОСВІТИ»

10–15 грудня 2025 року

Київ
2025

DOI <https://doi.org/10.63437/978-617-7734-48-1-2025-1056>

УДК 011.895:37-056.45

I-57

I-57 Інноваційні практики наукової освіти : матеріали V Всеукраїнської науково-практичної конференції (Київ, 10–15 грудня 2025 року) / Упоряд.: М. С. Гальченко, В. М. Шульга. – Київ : Інститут обдарованої дитини НАПН України, 2025. – 1054 с.

ISBN 978-617-7734-48-1

До збірника увійшли статті та тези учасників V Всеукраїнської науково-практичної конференції «Інноваційні практики наукової освіти», у яких розкрито перспективи і способи впровадження наукової освіти, а також питання популяризації її інноваційних практик.

Тематика публікацій:

- Наукова освіта в умовах глобалізації та викликів сьогодення
- Від дошкільної до вищої: наукова освіта на всіх рівнях навчання
- Професійний розвиток педагогів і наукових керівників: сучасні методики та інструментарій
- Сучасні технології: використання AI, VR, AR, цифрових лабораторій і платформ для дослідницької діяльності
- Популяризація науки та розвиток презентаційних і публікаційних навичок

Видання рекомендовано для науковців, керівників і представників освітніх закладів, інститутів післядипломної освіти, педагогічних працівників усіх ланок системи освіти.

Статті подано в авторській редакції (збережено стилістику, орфографію та мову). Автори опублікованих матеріалів несуть відповідальність за точність наведених фактів, цитат, посилань на джерела тощо.

УДК 011.895:37-056.45

Листопад О. А.,
доктор педагогічних наук, професор,
завідувач кафедри дошкільної педагогіки
ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний
університет імені К. Д. Ушинського»,
lystopad.oa@pdrpu.edu.ua

Мардарова І. К.,
кандидат педагогічних наук, доцент кафедри дошкільної педагогіки
ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний
університет імені К. Д. Ушинського»,
mardarova.ik@pdrpu.edu.ua

Листопад Н. Л.,
кандидат педагогічних наук, викладач дошкільних дисциплін,
КЗ «Одеський педагогічний фаховий коледж»,
natasha.listopad@gmail.com

ПЕДАГОГІЧНЕ ПРОЄКТУВАННЯ ЯК ЗАСІБ ФОРМУВАННЯ ПРОСТОРУ ПРОФЕСІЙНОГО РОЗВИТКУ МАЙБУТНЬОГО ПЕДАГОГА В КОНТЕКСТІ ІННОВАЦІЙНИХ ПРАКТИК НАУКОВОЇ ОСВІТИ

Анотація. Розкрито сутність педагогічного проєктування як важливого засобу формування простору професійного розвитку майбутніх педагогів. Обґрунтовано теоретичні засади проєктної діяльності та її значущість у контексті сучасних трансформацій в освіті. Показано, що педагогічне проєктування сприяє інтеграції теоретичних знань і практичного досвіду, розвитку педагогічної прогностичності, творчості, рефлексивності та професійної суб'єктності студентів. Проаналізовано особливості професійної діяльності вихователя, що зумовлюють необхідність володіння навичками проєктування, окреслено можливості впровадження проєктної діяльності в освітній процес закладу вищої освіти та визначено типи проєктів, які є найбільш ефективними у підготовці майбутніх вихователів. Описано приклади студентських проєктів, спрямованих на розробку освітнього середовища, створення дидактичних матеріалів, цифрових ресурсів та інноваційних занять для дітей дошкільного віку. Окреслено основні труднощі, що виникають у процесі реалізації проєктів, та визначено шляхи їх подолання. Підкреслено значущість педагогічного проєктування як інструмента професійного становлення майбутнього педагога та окреслено перспективи подальших досліджень у цьому напрямі.

Ключові слова: педагогічне проєктування; професійний розвиток; вихователь закладу дошкільної освіти; проєктна діяльність; професійна підготовка; освітнє середовище; професійні компетентності; інноваційні технології.

Abstract. The essence of pedagogical design as an important means of shaping the professional development space of future teachers is revealed. The theoretical foundations of project activity and its significance in the context of modern

transformations in education are substantiated. It is shown that pedagogical design contributes to the integration of theoretical knowledge and practical experience, the development of pedagogical foresight, creativity, reflectiveness, and professional subjectivity of students. The features of the professional activity of an educator that determine the need to possess design skills are analyzed, the possibilities for introducing project activity into the educational process of a higher education institution are outlined, and the types of projects that are most effective in training future educators are identified. Examples of student projects aimed at developing an educational environment, creating teaching materials, digital resources, and innovative activities for preschool children are described. The main difficulties that arise in the process of project implementation are outlined, and ways to overcome them are identified. The importance of pedagogical design as a tool for the professional development of future educators is emphasized, and prospects for further research in this area are outlined.

Keywords: pedagogical design; professional development; preschool teacher; project activity; professional training; educational environment; professional competencies; innovative technologies.

Сучасний етап розвитку дошкільної освіти в Україні характеризується динамічними змінами, пов'язаними з оновленням Державного стандарту дошкільної освіти (БКДО), впровадженням компетентнісного підходу та зростанням вимог до професійної автономії й суб'єктності вихователя. В умовах цифровізації, воєнних викликів та соціальної нестабільності особливої ваги набуває здатність майбутніх вихователів самостійно моделювати, проєктувати й організовувати власну професійну діяльність [1]. У цьому контексті педагогічне проєктування розглядається не лише як технологія організації освітнього процесу, а й як ефективний засіб формування індивідуального простору професійного розвитку студента. Відтак, можна впевнено стверджувати, що педагогічне проєктування створює можливості для поєднання теоретичних знань із практичною діяльністю, сприяє розвитку критичного й прогностичного мислення, формує здатність до прийняття обґрунтованих педагогічних рішень [2]. Для майбутніх вихователів педагогічне проєктування набуває особливого значення, оскільки їхня професійна діяльність передбачає проєктування освітнього середовища, створення розвивальних ситуацій, вибір адекватних методик і технологій організації освітнього процесу у закладах дошкільної освіти.

З огляду на те, що робота вихователя потребує високого рівня гнучкості, креативності, педагогічної прогностичності та рефлексивності, саме залучення студентів до процесів педагогічного проєктування дає змогу сформувати ці компетентності на етапі професійної підготовки. Проєктна діяльність забезпечує умови для індивідуалізації професійного зростання, розвитку навичок командної роботи, опанування сучасних цифрових інструментів, моделювання ситуацій

професійної взаємодії з дітьми та батьками. Актуальність проблеми зумовлена також необхідністю переорієнтації освітнього процесу закладу вищої освіти від репродуктивних форм навчання до діяльнісно-творчого підходу. Педагогічні проекти, що виконуються студентами, сприяють формуванню внутрішньої мотивації до самоосвіти, здатності до планування індивідуальної траєкторії професійного розвитку, готовності до інноваційної діяльності та відповідальності за результати власної педагогічної практики [7].

У працях українських учених (В. П. Андрущенко, І. Д. Бех, Н. М. Бібік, А. М. Богуш, І. С. Волощук, М. С. Гальченко, Н. П. Дічек, В. Г. Кремень, В. І. Луговий, Л. Б. Лук'янова, О. І. Ляшенко, А. В. Малиношевська, Н. Г. Ничкало, В. О. Радкевич, П. Ю. Саух, С. О. Сисоєва, О. М. Топузов та ін.) обґрунтовано концептуальні засади освітнього простору як системи умов, ресурсів і взаємодій, що забезпечують розвиток майбутнього педагога. Їхні дослідження зосереджені на: формуванні інноваційного потенціалу педагогічної освіти; модернізації вищої школи відповідно до викликів знаннєвого суспільства; забезпеченні якості професійної підготовки педагогів через інтеграцію формальної, неформальної та інформальної освіти; розвитку професійної компетентності як інтегративної характеристики особистості педагога; формуванні індивідуальної освітньої траєкторії та підтримки саморозвитку. Автори підкреслюють, що інноваційна діяльність педагога є невід'ємною складовою розвитку сучасного освітнього простору, який має бути відкритим, гнучким і орієнтованим на сталий професійний ріст.

Вагомий вплив на становлення теорії педагогічного проектування справили зарубіжні науковці, які заклали методологічні засади інструкційного дизайну та проектної діяльності в освіті. Значущими для цього напрямку є праці Р. Ганье, який розробив моделі інструкційного дизайну й описав послідовність внутрішніх і зовнішніх умов навчання, що стало фундаментом для структурованого проектування освітнього процесу. Системний підхід до створення навчальних програм був розвинутий В. Діком і Л. Кері, які запропонували цілісну модель проектування навчання, орієнтовану на результативність і логіку взаємопов'язаних етапів. Важливий внесок здійснив і Д. Меррілл, автор концепцій компетентнісного та діяльнісного інструкційного дизайну, а також узагальнених принципів ефективного навчання. Дж. Бранч, розробник моделі ADDIE, сформував універсальний алгоритм створення навчальних систем, який широко застосовується у підготовці педагогів і став базовим інструментом сучасного педагогічного проектування. Сукупність означених підходів суттєво вплинула на розвиток педагогічного дизайну як складової підготовки майбутнього педагога.

Не менш значущими для формування проектного підходу в освіті стали ідеї дослідників, які працювали в руслі діялісної та професійно-орієнтованої педагогіки. Дж. Дьюї обґрунтував концепцію навчання через діяльність, що

стала методологічним підґрунтям проєктного методу. Його послідовник В. Кілпатрік розвинув проєктний метод як інструмент формування дослідницьких, творчих і співпрацьових умінь учнів і студентів. Значним для розуміння професійного становлення педагога є внесок Д. Шона, який запропонував концепцію «рефлексивного практика», розкривши механізми професійного розвитку через рефлексію та взаємодію з практичними ситуаціями. Водночас Е. Венгер сформулював теорію «спільнот практики», де професійне зростання відбувається у взаємодії з колегами, у спільному осмисленні досвіду та створенні нового знання. Означені підходи розширили розуміння проєктної діяльності як форми професійного розвитку та як інструмента формування освітнього простору майбутнього педагога.

Отже, виконаний аналіз підтверджує, що педагогічне проєктування виступає ефективним механізмом формування простору професійного розвитку майбутнього вихователя, оскільки забезпечує інтеграцію теорії та практики, розвиток ключових професійних компетентностей, формує здатність діяти в умовах змін і сприяє становленню педагогічної суб'єктності студента. Саме тому дослідження проблеми педагогічного проєктування в сучасній підготовці фахівців дошкільної освіти є своєчасним і соціально значущим. Педагогічне проєктування виступає важливою складовою професійної підготовки майбутнього педагога, оскільки охоплює процес цілеспрямованого створення, моделювання й передбачення результатів освітньої діяльності. Його сутність полягає у здатності майбутнього вихователя свідомо конструювати педагогічні ситуації, визначати цілі та очікувані результати роботи з дітьми, обирати оптимальні методи й форми взаємодії, прогнозувати можливі труднощі та варіанти їх подолання. Педагогічне проєктування забезпечує інтеграцію теоретичних знань із практичним досвідом, сприяє формуванню уміння бачити освітній процес як систему, у якій кожен елемент має чітко визначене місце і логіку розвитку [4].

У цьому аспекті варто взяти до уваги, що зміст педагогічного проєктування визначають принципи, що забезпечують його наукову обґрунтованість і практичну результативність. Передусім ідеться про цілеспрямованість і системність, які передбачають чітке формулювання педагогічної мети та логічну послідовність усіх етапів проєктування. Важливою є науковість, адже проєктні рішення мають спиратися на сучасні педагогічні, психологічні та дидактичні положення. Принцип особистісної орієнтації зумовлює необхідність врахування індивідуальних потреб і можливостей дітей, а у процесі підготовки майбутніх вихователів – ще й особистих стилів професійного становлення студентів. Гнучкість і відкритість педагогічного проєкту дозволяють адаптувати його до змінних умов освітнього середовища, зокрема до цифровізації, інклюзії чи

нестандартних ситуацій взаємодії з дітьми. Інноваційність передбачає пошук нових рішень, удосконалення змісту і технологій педагогічної діяльності. Невід'ємними є прогностичність і рефлексивність, які забезпечують передбачення результатів та подальший аналіз ефективності власних педагогічних рішень [6].

У дослідженні доведено, що функції педагогічного проектування зумовлюють його значення як засобу професійного розвитку майбутнього вихователя. Прогностична функція забезпечує передбачення можливих результатів освітньої взаємодії та оцінювання обраних методів. Конструювальна функція сприяє створенню педагогічних моделей, навчально-методичних матеріалів, елементів розвивального середовища, що є безпосередньою основою для організації діяльності дошкільників. Організаційно-структурна функція дозволяє майбутньому вихователю вибудувати логіку освітнього процесу – від постановки мети до оцінювання досягнень дітей. Водночас педагогічне проектування виконує мотиваційну й розвивальну функції, адже стимулює інтерес студентів до творчого пошуку, розширює їхній професійний досвід і формує ключові компетентності: комунікативну, прогностичну, організаторську та рефлексивну. Не менш значущою є інноваційна функція, що сприяє впровадженню нових педагогічних рішень, а також комунікативна, яка забезпечує розвиток умінь працювати в команді й здійснювати професійну взаємодію. Рефлексивно-аналітична функція дозволяє осмислити результати реалізованого проєкту й визначити напрями подальшого професійного зростання.

Означені факти переконують, що у цілому педагогічне проектування є не просто технологією планування освітнього процесу, а комплексним механізмом, що забезпечує становлення професійної суб'єктності майбутнього вихователя, формує здатність до самостійного прийняття педагогічних рішень, розвитку творчості та інноваційного мислення. Такий підхід створює підґрунтя для усвідомленого й системного професійного розвитку майбутнього педагога в умовах сучасних викликів дошкільної освіти. Педагогічне проектування посідає важливе місце у структурі професійної підготовки майбутніх вихователів закладів дошкільної освіти, оскільки воно відповідає специфіці їхньої майбутньої діяльності, що передбачає вміння планувати, моделювати й організовувати освітній процес відповідно до вікових та індивідуальних особливостей дітей. Професійна діяльність вихователя потребує здатності передбачати результати педагогічного впливу, добирати і конструювати методики, проектувати розвивальне середовище, адаптувати освітні завдання до реальних умов групи, співпрацювати з батьками й колегами. Тому опанування

проектної діяльності ще на етапі навчання у закладі вищої освіти стає важливою передумовою формування професійної готовності майбутнього педагога.

Автори (Ю. І. Завалевський, О. П. Кошіль, Т. О. Пушкарьова, В.І.Шуляр та ін.) переконливо доводить, що інтеграція педагогічного проектування у підготовку студентів закладів вищої освіти відкриває широкі можливості для поєднання теоретичної підготовки з практичним досвідом. Проектні технології можуть упроваджуватися під час вивчення фахових дисциплін, педагогічної практики, тренінгових занять, роботи у творчих групах і майстернях. Залучення студентів до створення мікропроектів, розроблення освітніх ситуацій, моделювання занять чи підготовки комплексних розвивальних проектів сприяє тому, що освітній процес набуває діяльнісного й дослідницького характеру, а майбутні вихователі відчують себе активними суб'єктами освітнього процесу.

Можна з упевненістю сказати, що у процесі професійної підготовки можуть використовуватися різні типи педагогічних проектів – освітні, методичні, середовищні та цифрові. Освітні проекти спрямовані на розроблення занять, ігрових або пізнавальних ситуацій, тематичних днів і тижнів; методичні – на створення дидактичних матеріалів, авторських методик чи рекомендацій; середовищні – на проектування предметно-розвивального середовища у групі закладу дошкільної освіти; цифрові – на розроблення інтерактивних ресурсів, електронних матеріалів, мультимедійних продуктів, що підтримують освітній процес. Виконання таких проектів дозволяє студентам відчувати реальні умови професійної діяльності та розвинути навички інноваційного мислення [7].

Є впевненість у тому, що педагогічне проектування сприяє формуванню в майбутніх вихователів низки важливих компетентностей, зокрема прогностичної, організаторської, комунікативної, рефлексивної та творчої. Студенти вчаться ставити професійні цілі, обґрунтовувати педагогічні рішення, визначати результат та критерії його досягнення, працювати в команді, аналізувати власний досвід і шукати шляхи його вдосконалення. Отже, проектна діяльність стає не лише засобом засвоєння змісту фахової підготовки, а й потужним чинником розвитку професійної суб'єктності, здатності до самоорганізації та професійного зростання майбутнього вихователя закладу дошкільної освіти.

У сучасній системі професійної підготовки майбутніх вихователів закладів дошкільної освіти дедалі більше уваги приділяється створенню простору професійного розвитку студента як відкритого, динамічного та багатовимірного середовища, що забезпечує становлення його професійної компетентності та суб'єктності. Поняття «простір професійного розвитку» охоплює сукупність умов, ресурсів і можливостей, що сприяють формуванню мотиваційної спрямованості на професію, оволодінню системою педагогічних знань, розвиткові практичних умінь

і навичок, а також здатності до рефлексії та самокорекції власної діяльності. Його структура включає мотиваційний компонент, який визначає готовність майбутнього педагога до творчого й відповідального виконання професійних функцій; когнітивний – пов'язаний з опануванням фундаментальних теоретичних положень педагогіки й психології; операційно-діяльнісний – спрямований на формування професійних умінь та технологічної компетентності; та рефлексивний – відповідальний за здатність оцінювати власні досягнення та визначати напрями подальшого саморозвитку [5].

У цьому контексті педагогічне проєктування постає дієвим механізмом розгортання й наповнення зазначеного простору. Залучення студентів до проєктної діяльності сприяє становленню їхньої професійної суб'єктності, оскільки передбачає активну позицію, самостійне прийняття рішень, відповідальність за результат, усвідомлення власних можливостей і обмежень. Проєктування орієнтує майбутнього вихователя на творче конструювання педагогічної реальності, на пошук оптимальних рішень у різних педагогічних ситуаціях, що, у свою чергу, формує гнучкість мислення та здатність діяти в умовах змін.

Важливою особливістю проєктної діяльності є її вплив на розвиток самостійності студента, оскільки виконання проєкту вимагає вміння планувати власні дії, визначати ресурси, добирати методи й засоби, організовувати взаємодію з учасниками освітнього процесу. Водночас проєктування стимулює творчу активність, спонукає до пошуку нових підходів, моделей і педагогічних рішень, що особливо актуально в умовах оновлення дошкільної освіти. Значну роль відіграє і формування організаторських умінь, адже студент навчається координувати процес виконання проєкту, вибудовувати структуру діяльності, аналізувати ефективність прийнятих рішень. Водночас педагогічне проєктування є важливим чинником розвитку прогностичного мислення: майбутній педагог вчиться передбачати результати застосування певних методів чи технологій, оцінювати ризики, прогнозувати педагогічний ефект. Завдяки проєктній діяльності створюються сприятливі умови для побудови індивідуальної траєкторії професійного зростання студента. Робота над проєктом дає можливість визначити власні професійні інтереси, сильні сторони, потреби у вдосконаленні, а також окреслити перспективи подальшого навчання. Таким чином, педагогічне проєктування забезпечує не лише формування професійних компетентностей, а й сприяє особистісному розвитку, самореалізації та становленню майбутнього вихователя як активного та відповідального суб'єкта педагогічної діяльності.

Практична реалізація педагогічного проєктування у професійній підготовці майбутніх вихователів закладів дошкільної освіти переконливо підтверджує

його потенціал як дієвого інструмента формування професійної компетентності, творчої активності та здатності студентів до усвідомленої педагогічної дії. Вагомий досвід у цьому напрямі представлений на кафедрі дошкільної педагогіки Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського», де проєктна діяльність інтегрується в освітній процес у межах навчальних дисциплін, виробничої, педагогічної практики та науково-дослідної роботи студентів. Такий підхід забезпечує поступовий перехід від засвоєння теоретичних положень до самостійного конструювання освітнього середовища та педагогічних рішень, що наближені до реальних умов роботи вихователя.

Студентські проєкти, що виконуються у процесі професійної підготовки майбутніх вихователів, охоплюють широкий спектр завдань – від моделювання розвивального простору групи чи створення авторських дидактичних матеріалів до розроблення цифрових освітніх ресурсів та інноваційних освітніх занять. Особливо цінними є ті розробки, у яких студенти конструюють інтерактивні середовища для підтримки ігрової діяльності дітей, створюють адаптовані комплекси вправ для різних вікових груп або пропонують цифрові інструменти для ефективної взаємодії з батьками. У процесі виконання таких завдань майбутні фахівці проходять усі етапи педагогічного проєктування – від визначення проблеми й обґрунтування цілей до апробації, аналізу результатів та рефлексії власної діяльності, що сприяє формуванню їхньої проєктної та професійної компетентності.

На кафедрі дошкільної педагогіки Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського» педагогічне проєктування інтегрується у зміст низки навчальних дисциплін і забезпечує розвиток у студентів умінь створювати інноваційні освітні продукти.

У межах навчальної дисципліни «Загальна та дошкільна педагогіка», яка формує фундаментальні теоретичні уявлення майбутніх педагогів, проєктна діяльність спрямовується на аналіз, оновлення та вдосконалення освітнього процесу. Серед прикладів студентських робіт можна виокремити «Модель освітнього середовища «Сад дитячих питань» для розвитку пізнавальної активності дітей 4–5 років», «Проєкт організації просоціальної діяльності дітей старшого дошкільного віку «Допоможи мені, друже!»».

У площині навчальної дисципліни «Інформаційно-комунікаційні технології у дошкільній освіті» передбачається оволодіння студентами інструментами цифрового педагогічного дизайну та інтеграції сучасних технологій в освітній процес. У цьому контексті здобувачі створюють такі цифрові освітні продукти, як: інтерактивна книга-гра «Подорож Країною Емоцій» (засобами LearningApps та Genially), цифровий підручник «Азбука безпеки» з інтерактивними завданнями, віртуальна екскурсія «Чарівний світ музею» для дітей старшої групи ЗДО.

Навчальна дисципліна «Педагогіка та психологія творчості» спрямована на розвиток здатності майбутніх вихователів стимулювати й підтримувати творчий потенціал дітей. У межах дисципліни створюються проекти, що поєднують творчі, інноваційні та цифрові підходи: «Майстер-клас «З кольором і пензлем» для розвитку образотворчої творчості дітей середньої групи», «Театралізований проєкт «Ляльковий театр своїми руками», «Творча майстерня «Диво-пісок» для розвитку уваги та дрібної моторики».

У рамках навчальної дисципліни «Теорія та технологія валеологічної освіти дітей дошкільного віку» проєктна діяльність спрямовується на формування у дітей навичок здорового способу життя та турботи про власне здоров'я. Студенти розробляють інноваційні освітні продукти, серед яких «Фітнес-казка: комплекси вправ у ігровій формі для дітей 3–4 років», авторський дидактичний посібник «Дружимо з гігієною» з QR-кодами на відеоінструкції, цикл занять «Розумний харчується розумно» для формування основ раціонального харчування.

У контексті навчальної дисципліни «Комп'ютерні ігри в роботі з дітьми» студенти навчаються створювати безпечний та розвивальний цифровий контент, адаптований до вікових та психофізіологічних особливостей дітей дошкільного віку. Прикладами результатів такої роботи є «Модифікація наявної комп'ютерної гри для формування елементарних математичних уявлень», серія логічних ігор «Врятуй планету Знань» для дітей 5–6 років, концепція і прототип гри-симулятора «Віртуальна тваринна ферма».

Дисципліна «Дошкільна освіта в зарубіжних країнах» орієнтує студентів на критичне вивчення та творчу адаптацію міжнародного досвіду. У цьому руслі реалізовано такі проєкти, як «Адаптація елементів системи Монтесорі в умовах українського ЗДО», «Лісова школа по-українськи» з використанням ідей скандинавської педагогіки, «Імплементція принципів Реджіо-підходу в організацію предметно-розвивального середовища групи».

Отже, педагогічне проєктування, інтегроване в зміст різних навчальних дисциплін, постає як ефективний механізм формування інноваційного простору професійного розвитку майбутнього педагога. Воно забезпечує не лише засвоєння теоретичних положень, але й їх трансформацію у практичні, застосовні та актуальні для сучасної дошкільної освіти продукти, що сприяє становленню професійної компетентності та інноваційної культури студентів. Результати впровадження свідчать про позитивні зміни у рівнях сформованості професійних компетентностей студентів. Зростає їхня здатність до планування і реалізації педагогічних дій, уміння аргументувати власні рішення, використовувати сучасні освітні технології та здійснювати рефлексію власного досвіду. Підвищується рівень професійної готовності до роботи в умовах

реального закладу дошкільної освіти, зокрема у частині створення безпечного й розвивального середовища, організації ігрової, пізнавальної та комунікативної діяльності дітей. Відзначається також зміцнення прогностичного мислення та здатності студентів до адаптації педагогічних рішень залежно від умов.

Разом із тим процес упровадження педагогічного проектування не позбавлений труднощів. До найбільш типових належать недостатня підготовленість окремих студентів до самостійного прийняття рішень, труднощі у визначенні критеріїв оцінювання результатів проектної діяльності, обмеженість часу на якісне опрацювання й апробацію створених продуктів. Часто виникає потреба у зміцненні цифрових навичок студентів, оскільки значна частина сучасних проєктів ґрунтується на використанні онлайн-ресурсів і мультимедійних інструментів. Водночас досвід кафедри дошкільної педагогіки демонструє, що труднощі можуть бути подолані шляхом поетапної організації проектної роботи, надання методичної підтримки, забезпечення систематичного зворотного зв'язку та створення умов для обговорення й спільного аналізу результатів.

Результати здійсненого дослідження дозволяють зробити висновок, що педагогічне проектування, інтегроване в підготовку майбутніх вихователів, сприяє становленню цілісного професійного образу, формує здатність до творчого вирішення педагогічних завдань, розвиває рефлексивність і відповідальність за прийняті педагогічні рішення. Воно стає не лише технологією навчання, а й важливою умовою професійного становлення майбутнього педагога. Проведений аналіз дозволяє узагальнити значення педагогічного проектування як дієвого інструмента професійного розвитку майбутніх вихователів закладів дошкільної освіти. Педагогічне проектування постає не лише методичним засобом організації освітнього процесу, а й цілісною технологією, що забезпечує формування в студентів уміння моделювати професійну діяльність, прогнозувати її результати, самостійно визначати оптимальні шляхи розв'язання педагогічних завдань і відповідально ставитися до власного професійного зростання. Його впровадження сприяє розвитку творчості, рефлексивності, здатності до інноваційної діяльності та розбудови індивідуального простору професійного розвитку.

Основні результати проведеної теоретичної та практичної роботи свідчать, що проектна діяльність забезпечує інтеграцію теоретичних знань і практичного досвіду, створює умови для формування ключових професійних компетентностей майбутніх вихователів, підвищує рівень їх професійної готовності та суб'єктності. Студенти, залучені до системи педагогічного проектування, демонструють вищі показники організаторських умінь, прогностичного мислення, автономності в ухваленні рішень і здатності до

конструктивної взаємодії у професійному середовищі. Результати досвіду впровадження проєктних технологій у закладах вищої освіти засвідчили також позитивні зміни у розвитку рефлексивних умінь і загальної професійної мотивації.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Вища освіта України в умовах воєнного стану та післявоєнного відновлення: виклики і відповіді: науково-аналітична доповідь / В. Г. Кремень, В. І. Луговий, П. Ю. Саух, І. І. Драч, О. М. Слюсаренко, Ю. А. Скиба, О. В. Жабенко, С. А. Калашнікова, Ж. В. Таланова, О. М. Петроє, О. Ю. Оржель, І. Ю. Регейло, М. В. Набок; за заг. ред. В. Г. Кременя. Київ: Педагогічна думка, 2023. 172с.
2. Кошіль О. П. Особливості формування проєктної компетенції у майбутніх вихователів закладів дошкільної освіти. Освітологічний дискурс. 2018. № 1-2 (20-21). С. 303–311.
3. Кремень В. Г., Гальченко М. С., Ільїн В. В. Філософія як засіб розвитку дитини: обдарованість, знання, творчість : навчальний посібник Київ: Інститут обдарованої дитини НАПН України, 2023. 104 с.
4. Листопад О. Підготовка майбутніх вихователів до використання інноваційних технологій в закладах дошкільної освіти. Науковий вісник Миколаївського національного університету імені В. О. Сухомлинського. Педагогічні науки : зб. наук. пр. / за ред. проф. Тетяни Степанової. № 2 (65), травень 2019. Миколаїв : МНУ імені В. О. Сухомлинського, 2019. С. 183–189. DOI: <https://doi.org/13.33310/2518-7813-2019-65-2-183-189>
5. Листопад О. А. Експериментальне дослідження формування професійно-творчого потенціалу майбутніх вихователів дошкільних навчальних закладів Наука і освіта : науково–практичний журнал. (Тематичний спецвипуск «Педагогіка») 2015. № 9/СХХХVIII. С. 125–131.
6. Листопад О., Мардарова І., Листопад Н. Педагогічна підтримка сталого професійно-творчого саморозвитку майбутніх педагогів. Вісник Дніпровської академії неперервної освіти. Серія: Філософія. Педагогіка, 2025. № 1 (8), С. 105–111. DOI: <https://doi.org/10.54891/2786-7013-2025-1-12>
7. Педагогічне проєктування в сучасній освіті: дидактичний і виховний аспект : кол. моногр. / за заг. ред. Пушкарьової Т. О. Київ : ТОВ НВП «Росток А.В.Т.», 2021. 124 с.
8. Стратегії формування творчої особистості: методи, прийоми, форми: колективна монографія / авт. кол.: В. Г. Кремень, В. В. Ільїн, Є. Р. Борінштейн, М. С. Гальченко, М. В. Ліпін, Д. В. Погрібна, Н. В. Савчук, О. А. Федорчук. Київ : Інститут обдарованої дитини НАПН України, 2020. 320 с.
9. Топузов О. М. Освітня сфера України: національні пріоритети, проблеми і перспективи: монографія. Серія «Наукова школа». Київ: Педагогічна думка. 2024. 208 с. DOI: <https://doi.org/10.32405/978-966-644-762-6-2024-208>

Наукове видання

ІННОВАЦІЙНІ ПРАКТИКИ НАУКОВОЇ ОСВІТИ

МАТЕРІАЛИ

**V Всеукраїнської науково-практичної конференції
науково-практичної онлайн-конференції
10–15 грудня 2025 року**

Упорядники

М. С. Гальченко, В. М. Шульга

Підписано до опублікування: 24 грудня 2025 року.
Умов.-друк. арк. 122,53. Електронне видання.
Зам. № 0112

Видавництво Інститут обдарованої дитини НАПН України
вул. Січових Стрільців, 52-Д, м. Київ, 04053
тел./факс.: (044) 481-27-27
Свідоцтво про внесення до Державного реєстру серія
ДК № 6081 від 14.03.2018 р.